

Bijlage A, behorende bij raadsvoordracht nr. 2 van 2006.

aan de leden van de gemeenteraad van Amsterdam

Datum 23 december 2005

Ons kenmerk 2005/14987

Behandeld door Mevrouw mr. L.D. Scheerder

Doorkiesnummer 020 5523404

Faxnummer 020 6242321

E-mail lscheerder@bda.amsterdam.nl

Bijlage feitenrelaas van politie over spandoeken, december 2005

Onderwerp feitenrelaas spandoeken

Geachte leden,

Op 5 november 2005 is door de driehoek opgetreden tegen spandoeken met teksten gericht tegen minister Verdonk. Dit optreden is besproken in de vergadering van de commissie algemene zaken van 10 november 2005. In deze vergadering heb ik u een door de politie op te stellen feitenrelaas toegezegd.

Hierbij treft u dit relaas aan. Dit bevat een gedetailleerd en chronologisch overzicht van de gebeurtenissen vanaf 4 november 2005 die de aanloop hebben gevormd naar het optreden van 5 november 2005. Daarnaast is een overzicht opgenomen van het politieoptreden met betrekking tot de Prins Hendrikkade 106 op 8 november 2005.

In deze brief ga ik nader in op de gebeurtenissen tijdens deze drie dagen en mijn beoordeling daarvan.

5 november 2005 's-ochtends

Uit de beschrijving van het politieoptreden 's-ochtends vroeg op de Bilderdijkstraat, is gebleken dat sprake was van een voor de politie zeer bedreigende situatie, omdat een politieman op een gegeven moment was omsingeld door 15 zich opdringende personen. Voorts is gebleken dat, toen de man die de politie trachtte aan te houden het betreffende pand in vluchtte, door de bewoners fors verzet is gepleegd. Zo werd er met azijn en met bierflesjes naar de politie gegooid. Ter verdediging heeft de politie met pepperspray gespoten. Ten aanzien van dit gebruik van pepperspray is een geweldsrapportage opgemaakt. Het aangewende geweld is beoordeeld en rechtmatig bevonden.

Op 4 november 2005 bleek dat er een spandoek in de stad was verschenen met een tekst over minister Verdonk. Hierover is door de korpsleiding contact opgenomen met het bestuur. Het ging hierbij om de tekst 'Verdonk, nu nog steeds geen bloed aan je handen?'. Afsproken werd om niet tegen deze tekst op te treden.

Dit spandoek is toch verwijderd. Eerder heb ik al aangegeven, dat dit ten onrechte is gebeurd. In het feitenrelaas kunt u lezen dat deze verwijdering het gevolg is geweest van een communicatiestoornis.

5 november 2005 's middags

Vanaf oktober 2005, doorlopend tot begin november 2005, was sprake van een toenemend negatief klimaat rondom minister Verdonk. Na de Schiphol-brand ontstond er in bepaalde kringen van de samenleving grote verontwaardiging die zich vooral richtte op de persoon van mevrouw Verdonk. Voorts bleek begin november dat het raam van de werkkamer van de minister was beschadigd. Symptomatisch voor de dreigende sfeer was het feit dat deze beschadiging in eerste instantie werd toegeschreven aan een kogel.

Op zaterdag 5 november 2005, aan het eind van de ochtend, is volgens een van te voren gemaakte afspraak de driehoek bij elkaar gekomen om te spreken over de anti-bont demonstratie op die dag. In verband hiermee was op dat tijdstip het beleidscentrum actief. In de driehoek werd tevens gesproken over spandoeken die op verschillende plekken in de stad verschenen. Naar het oordeel van de driehoek waren er enkele teksten die smadelijk waren en de gespannen sfeer rondom minister Verdonk versterkten. Hierop is door de driehoek besloten om tegen een aantal spandoeken op te treden.

Als beleidslijn is zaterdag 5 november 2005 rond 13:30 uur afgesproken dat zou worden opgetreden tegen spandoeken waarin de naam van minister Verdonk smadelijk dan wel beledigend werd gebruikt. Naar het oordeel van het openbaar ministerie was ten aanzien van enkele teksten, te weten 'Verdonk moordenaar' en '11 doden levend verbrand, Rita bedankt', sprake van smaad.

Voorts werd in de beleidslijn afgesproken dat niet zou worden opgetreden tegen spandoeken waarin het beleid van de minister als zodanig aan de kaak wordt gesteld. Het feitenrelaas van de politie beschrijft de operationele vertaling van de gekozen beleidslijn. De politie blijkt in overeenstemming met deze beleidslijn te hebben gehandeld. Voorts blijkt dat de algemeen commandant specifieke afwegingen heeft gemaakt en deze ook aan het beleidscentrum heeft voorgelegd.

Doordat gekozen is voor optreden in een strafrechtelijk kader, is het uitgangspunt gehanteerd om, waar dat mogelijk was, over te gaan tot aanhouding van degenen die de smadelijke spandoeken aan de betreffende gevels hebben gehangen. Uit het feitenrelaas blijkt dat het voor de politie op het moment van optreden niet mogelijk is geweest deze personen op individueel niveau te traceren.

Dit betekent overigens niet dat er in het geheel niet vervolgd zal worden. Op een later moment heeft zich wel een individu gemeld. Ten aanzien van dit individu zal wel vervolging plaatsvinden. Het gaat hierbij om het spandoek met de tekst 'Verdonk moordenaar'. Ten aanzien van de teksten '11 doden levend verbrand, Rita bedankt' heeft het openbaar ministerie op 18 november 2005 naar aanleiding van de gewijzigde omstandigheden zijn standpunt herzien.

Bij de discussie over het optreden tegen de spandoeken, is ook gesproken over het tijdstip waarop het de driehoek duidelijk had moeten zijn dat geen sprake was van beschadiging door een kogel.

Gedurende de periode dat de beleidslijn is uitgezet en gedurende het politieoptreden, werd er van uitgegaan dat de beschadiging van het raam van de minister door een kogel was veroorzaakt. Navraag hieromtrent heeft mij bovendien geleerd dat pas op 5 november 2005 om 20:00, dit is nadat het politieoptreden heeft plaatsgevonden, een persbericht is uitgegaan van het Nederlands Forensisch Instituut, waarin werd gesteld dat het onwaarschijnlijk werd geacht dat de beschadiging van de ruit van de werkkamer van de minister het gevolg was van een kogel.

Uit het feitenrelaas blijkt dat een aantal spandoeken is verwijderd op 5 november 2005, doordat vrijwillig afstand werd gedaan van het spandoek dan wel doordat het spandoek van

buitenaf verwijderd kon worden. Bij Amstel 20 werd niet vrijwillig afstand gedaan van het spandoek, noch kon het spandoek van buitenaf verwijderd worden. Bij dit pand diende derhalve binnengetreden te worden. Er bleek sprake te zijn van fors verzet van de bewoners. Het bleek tevens dat niet geschroomd werd om allerlei zaken, van gehard kaarsvet tot, vermoedelijk menselijke, excrementen, naar de politie te gooien, om de toegang tot het pand te beletten.

8 november 2005 's middags

Op deze dag werd door surveillerende agenten signaleerd dat in het pand Prins Hendrikkade 106 activiteiten plaatsvonden, die volgens deze agenten duiden op een mogelijk wapenincident. Het feitenrelaas beschrijft de waarnemingen die zijn verricht en die de aanleiding hebben gevormd voor dit politieoptreden. Er wordt gesproken over een persoon die een bivakmuts draagt, over schietende bewegingen en over een voorwerp dat gelijkenissen vertoont met een vuurwapen. Overigens is een paar dagen eerder, op 5 november, bij dit zelfde pand een spandoek — vrijwillig — afgegeven.

Conclusies

- Ten aanzien van het verwijderen van het spandoek op de Bilderdijkstraat met de tekst 'Verdonk, nu nog steeds geen bloed aan je handen?', ben ik van oordeel dat dit ten onrechte is verwijderd.
- Ten aanzien van het politieoptreden ter uitvoering van het besluit van de driehoek van 5 november 2005, ben ik van oordeel dat dit optreden proportioneel is. De politie heeft onder moeilijke omstandigheden de spandoeken in opdracht van de driehoek weggenomen en in beslag genomen.
- De driehoek staat nog steeds achter het besluit tot — strafrechtelijk- optreden in de j context zoals omschreven.
- Ten aanzien van Amstel 20 betreur ik het gebruik van geweld tegen een bewoonster. Hierover is een geweldsrapportage opgemaakt met als gevolg een sanctie voor de betreffende ME-er.
- Inmiddels zijn de in beslag genomen spandoeken door de politie vernietigd. Naar mijn 31 mening is dit ten onrechte gebeurd.
- Tot slot ben ik van mening dat het optreden op 8 november ten aanzien van het pand Prins Hendrikkade 106 gerechtvaardigd is. Naar mijn mening rechtvaardigen de waarnemingen het politieoptreden ten aanzien van Prins Hendrikkade 106. Voorts acht ik het voorstelbaar dat de politie in zo'n situatie het zekere voor het onzekere neemt. Het politieoptreden in deze acht ik derhalve proportioneel

Hoogachtend,

De burgemeester van Amsterdam,

mr. M.J. Cohen